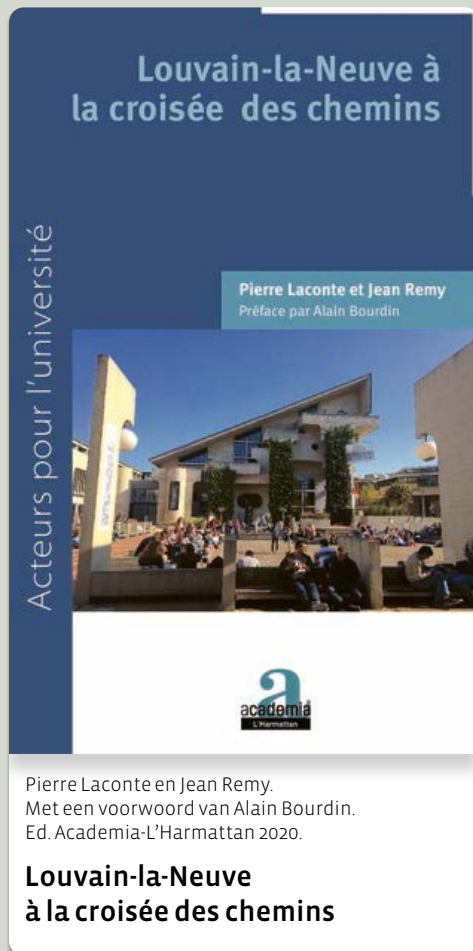

HET MIRAKEL VAN LOUVAIN-LA-NEUVE

PAUL VERMEYLEN

VOORZITTER FOR URBAN PASSION (FUP)

Pierre Laconte en Jean Remy.
Met een voorwoord van Alain Bourdin.
Ed. Academia-L'Harmattan 2020.

**Louvain-la-Neuve
à la croisée des chemins**

Anders dan andere nieuwe steden, die de regels van het modernisme volgden en opteerden voor een ongebreideld functionalisme, zoals dat tot uiting komt in universitaire campussen naar Noord-Amerikaans model, knoopte Louvain-la-Neuve opnieuw aan bij het culturalisme en bij de traditie. Niet om die te kopiëren, maar om het beste ervan over te nemen en te herinterpreteren. Zo kon het project volop gebruikmaken van wat de eeuwenoude ervaring met de Europese stad ons leert inzake dichtheid, vermenig- en kruisbestuiving van functies.

De auteurs brengen ook het ontwerp-proces in herinnering. Ze laten zien hoe stadsplanning en stadsontwerp samengaan, elkaar aanvullen en inspireren: men kan geen beslissingen nemen over de vorm (de verspringingen van de bouwlijn, de bouwblokken, de principes van het ver-

Met een nieuw boek over Louvain-la-Neuve, dat een halve eeuw geleden werd opgericht, gunnen Pierre Laconte en Jean Remy ons een blik op de onderliggende ambities en waarden die het project destijds hebben aangestuurd. Door het autoverkeer onder de grond te stoppen en voetgangers voorrang te geven, door functies te mengen en te verdichten, bleek het ineens mogelijk een nieuwe, compacte stad in te planten in een buitengebied zonder daar een grote hap uit te nemen. Louvain-la-Neuve was niet minder dan de verwezenlijking van een utopie. Het feit dat de auteurs van het boek daar zelf nauw bij betrokken zijn geweest, maakt hun getuigenis des te waardevoller.

plaatsingsgedrag, enz.) zonder de plan-ningsprincipes te respecteren die de groei van de stad in goede banen moeten leiden. En dan zijn er nog de twee 'mirakels' die het verhaal van Louvain-la-Neuve hebben gemarkeerd: het onverwachte cadeau van de spoorverbinding naar Brussel, Leuven en Ottignies, die de lineaire drager zou worden van het stedelijk stramien, en – recenter – de bouw van L'Esplanade om de stad te beschermen tegen de concurrentie van grote winkelcentra.

Veel had natuurlijk te maken met de specifieke opdrachtgever van het hele project. De grondpositie van de UCL (*Université catholique de Louvain*), die de enige eigenaar was van een gebied van meer dan 900 hectare, stelde haar in staat om haar eigen visie door te drukken en bouwrechten uitsluitend via het systeem van erfpacht te verlenen. Veel meer dan een SEM (*société d'économie mixte*, een bedrijf met zowel openbaar als privé kapitaal) of een openbare regie, heeft deze manier van

werken ervoor gezorgd dat de grond op een uiterst efficiënte manier gebruikt werd, de controle op lange termijn bewaard bleef, en zo ook een zekere sociale en functionele mix kon worden opgelegd.

De UCL had de nodige expertise en knowhow in huis voor een vernieuwende aanpak op diverse domeinen, die ook de grote ecologische uitdagingen zijn van vandaag. Ik denk dan aan de gescheiden waterafvoer (waardoor het mogelijk werd een kunstmatig meer aan te leggen), maar ook aan de studies omtrent de microklimaten die in de diverse vormen van het stedelijk weefsel ontstaan, het synergetisch verband tussen een spaarzame omgang met hulpbronnen en een stad op mensenmaat, enz. Deze innovatiecapaciteit is een beslissende factor gebleken om een aantrekkelijke en unieke stad te creëren. Nu we ons steeds vaker het hoofd breken over de veerkracht en de weerbaarheid van steden, is dat iets wat we van Louvain-la-Neuve kunnen leren.